

1 Tímoti

Tímotima itáíq-itaiq íyábá

wenáanikoraa-nakonopaq Póroma

ánná-naupaq Arómubaq agatáíye.

1-2 kemá Póroma Ítu Káríqtoni timátíkarai-nakoe. Áánûqtugaraq Ítu Káríqtogaraq ketáái kúmiq-yataapike kanaaráq tiwiránîn-nakoratae. min-íráqó-qtátááqtábá ketáá awé kéunataama minná Ítu Káríqtoe. Áánûqtugaraq Ítu Káríqtogaraq yenákámá kemmá timátíkarai-nakoma tiwíkaaye. íbêqa Tímoninopaq kágayaune. kerátámá mimórá itáíq-itaiq í-yátááqá yáíkaa kéuyapoana wemá áraimma ketáanikaa kéíye. Tímotio, ketiborátámá Áánûqtugaraq kerátái uyátárai-nakogaraq yeqtí íráqô-qtataakogaraq paru-yátáákáráq yeqtí kaayoné-yátáákáráq emmá amígáae téq kéitaune.

³ Ipítiani-marabaq emmá máikaae téq kéitaune. Maaterónia-marupaq kéweqa minnáyataba emmá akoqnáá umá timá ámikaune. yaímma-wayukama Ipítiani-marabaq máa-yuma káqo-qtataaqa kéyiraatebo emá timá yímínata ímira-oro. ⁴ emá timá yímínata yeráwáqtí maníqá paábaq kéyuweta yeqtí yítaubikoni taíbaq-yiwiqa paábaq yúwáaro. mi-qtátáákómá waayúkama mamá unítípi yíkáitata yemá Áánûqtuni aammá aónáiyatabama íma wááe.

⁵ paá itáíq-itaiq éqtaama Áánûqtumma kanaaráq aónanunatae. ketáá wekáq áraimma itáíq-itaiq éqtaama káqo-yuma tirummá yimíyábátáámá ketáái

tirunóbáqá otaakáráq íma wáíye. Áánûqtun-aurakaq agaemá íma wáíye. ⁶ yaímma-wayukama íráqôn-apake yuwéta paábaq kóureta neginaagí-aimma téite urááe. ⁷ yeráwáqá Áánûqtuni áamáan-aimma yirááti-wayukama auránéta kéomanibo yemá ten-áíkkómmá íma kétagaae. yeráwáqá “itáíq-itaiq kéune” tena-áíkkómmá íma kétagaae.

⁸ ketáámá kéitaunatae. Áánûqtuma ákáiniq umá wení áamáan-aimma ketáámá kéwareqtaama áamáan-aimma íráqô-qtataare. ⁹ taákaq máráaro. áamáan-aimma íráqô-kayukayaba íma tarôq uráimanibo áamáan-aimma táí-wayukama náayuwabi áamáan-aimma aratínéta o-yúyábá tarôq uráíye. mi-yúmá yeqtí yinóbo-yuwabi káqo-kayukama yíkamma képuyeta ¹⁰ yemá kebó-yátááqá aaragáráq waagógáráq iyápógaraq tarôq kéowana iyápóma moyámmá kémayaawana yeqtábá áamáan-aimma tarôq uráíye. mi-yúmá kaaqaari-áímmá téta káqo-yuyaba kaaqaari-áímmá téta yegáráq arupú-aiqtaba awéqtátuwaa-kayukayaba áamáan-aimma tarôq uráíye. ¹¹ arupú-aimma minná átê-wataama kemmá Áánûqtuma tíkáae téna tímikaiye. min-áté-wátáámá Áánûqtuma keqtáá íráqôniq umátíkáinakoni tágama-yataakoqtaba wáíye.

¹² kerátái uyátárai-nakoma Ítu Káríqtoma wení mayaímá mayánúnayaba kemmá akoqnáámá umaatamá tímikaiye. minnáyaba kemá wekáq “tíkáiye” kétune. wemá kemmá aúyatikarena keqtábá itáíq-itaiq kéipoaq kemá kanaaráq wení mayaímá mayánúnayaba kemá timuqá kémaraune. ¹³ naayóbáqá kemá wení waayúkama mamá táíq umáyikeq wemmá timá táíq umákeq

áyoqa atáunamanibo Áánûqtuma wení paru-yátáákómá kemmá tímikaiye. árainmma kemá nôrawabi únna-yataaqtabama mi-kánááráqá íma tágama arútáraunanaboana wení paru-yátáákómá tímikaiye. ¹⁴ kerátái uyátárai-nakoma wení íráqô-qtataaqnapo kemmá yawááq-umatikaraiye. itáíq-itaiq í-yátáákáráq arummá amí-yátáákáráq Ítu Káríqttonopake kemmá maqmá ógikaiye. ¹⁵ maamin-áímmá kemá tenúnnama minná áraipoaq keráwáqá máqtemma min-áímmá matéraq yáqtoqma akoqnáá oro. Ítu Káríqtoma waayúkati kúmiqa maqtuwánîqtaba maa-márábímmá kukáiyé. kúmiq-wayukati aúkápikemma kemá mú mikákáá táwî-naqune.

¹⁶ miráimanibo kemá táwîgoma ôriq uráunamanibo Áánûqtuma kemmá wení paru-yátáákómá tímikaine. mirá unnayaba Ítu Káríqtoma wení íráqô-qtataaqa mútûq pááq urái-qtataakoma kemmá kanaaráq tímíniye. miráipoata káqo-kayukama yemá aónaamma Áánûqtuma kaayoné kemmá kéumatikainatama yemá áaimma átáma Ítuqtaba itáíq-itaiq ínoe. yeráwákáráq matúq-matuq umá máí-auwaraimma mayánoe. ¹⁷ Áánûqtuma matúq-matuq umá yabi í-náqíye. wemá íma kanaaráq puíniye. ketáámá wemmá íma aónanunataamanibo wemá wenamáa maníqíye. aati-aatimá matúq-matuq umá máigaraq yaagumá tágama-yataakogaraq wekáq mááye. miráuma wáino.

¹⁸ Tímotio, ketí iyápô, maamin-áímmá yáqtoqma akoqnáá íkáae téq kemá kétune. naayóbáqá eqtábá amuné-áímmá tirááne. Tááqtaamma ááiqa umákanonama min-áímmá minná ení iyebómíye.

19 itáíq-itaiq umá mái-yataaqa yáqtoqma akoqnáá uréwaq Áánûqtun-aurakaqa agaemá í-yátáárika íma uwo. yaímma-wayukama Áánûqtun-aurakaq yigaeyábá o-yúmá yeqtí itáíq-itaiq í-yátááqá yawítíyukaiye. 20 Áíménéíyatikaraq Érékáánaragaraq yenákátí itáíq-itaiq í-yátááqá yawítíkuraitaq kemá yenákámá Tááqtaani ayáápi iyuwáune. mibáq máeta yenákámá Áánûqtuqtaba timá táwíq íumakain-aaimma mayáyóye.

2

1 áqnáabaqa keráwáqá máqte-kayukayaba nunamummá tígáae téq kéitaune. keráwáqá nunamummá kéteqa Áánûqtukaq nóiqtababi íyámma ítama aónaaro. wekáq nóiqtababi káqo-yuma íyaqtabagaraq ítama káoneraq “tikáie” téraq káqo-yuyaba tero. 2 yabíkáa-kayukagaraq kámááni-wayukagaraq yeqtábá nunamummá tero. mirá éqa ketáámá kaayoné-yátáápi arupú-aaikaraq Áánûqtugaraq waayúkati yúrikaqa kanaaráq mánunatae. maaminnáma íráqô-qtataaqa wáitana atóbamakai-nakoma Áánûqtukaq amuq-yatááqá kéwaiye. 3 missing? 4 miráipoata nunamummá kétenanataa káqo-yugaraq yeqtí kúmiq-yataapike atóbaigaae téna kéitaiye. miráinata yemá árain-aikaraq máqtemma árai-qtataakaraq aónanoe. 5 kímora maníkáá-náqá máimma minnâ Áánûqtue. min-nákómá waayúkagaraq Áánûqtugaraq mamá mórabi áíkuyikaimma minnâ wenamáa Ítu Káríqtoe. 6 keqtáá kúmiq-yataapike ayúqtikanenataa Ítuma

minnáyaba pukáiye. wemá pukáimma minnááráqá Áánûqtuma awaaméqá umákaitana minnágoma keqtáá tiráátiraimma Áánûqtu máqte-kayukama kúmiq-yataapike yiwíqma paábaq yikéna wetábá wenôpaq yiwíránáae téna kéíye.

⁷ minnáyaba Áánûqtuma kemmá káqo-kayukama Áánûqtuqtaba íma ítaraa-kayukayopaq timátíkaraiye. kemá kaaqaari-áímmá íma kétupo árain-aimma kétune. yeqtí yúrapaq kemá itó-ureq Ítukaq itáíq-itaiq í-yábágáráq árai-qtataaqtabagaraq kétima-yimune.

⁸ miráítaq máqten-aukapake-kayukama aokaq-wáyúkáráa umá Áánûqtukaq nunamummá tígáae téq kétune. mirá étama yeqtí iyáámma Áánûqtukaq mûte yauyéta yemá unítíqa íma téta iyámma íma oro.

⁹ ókaraq aaramá unáákáqtôma ínômma máqte-kayukama yúramma atáá-umayimi-unakaqtoma íumatoraigaae téq kétune. ¹⁰ min-nóinímmá

náayuwabi Áánûqtumma yirummá ámê-yuma yemá káqo-yuma íráqôniq umáyíkáaro. ¹¹ yemá mayánétama yaákareta máeta yirááti-nakomma mamá yikaq ákáaro. ¹² kemá aaragómá

waagómmá yiráátéta yabíqyikaiyabama íma kétima-yikaune. yemá paá yaákareta máero.

¹³ taákaq máráaro. Áánûqtuma Áátaamma áqnáabaq tarôq umákena anaaékaqa Íbimma tarôq uráíye.

¹⁴ naayóbáqá Áátaamma ímibo Íbimma Tááqtaama makátítana wemá Áánûqtuni ámáan-aimma arátaiye.

¹⁵ miráítana aaramá yemá iyápóma maqyikétama Ítukaq akoqnáá umá itáíq-itaiq kéeta káqo-yuma yirummá kéyimeta Áánûqtukaq yimuqá

marakánáae tíyanama yemmá Áánûqtuma wetábá wenôpaq yauwéqma yiwirániye.

3

¹ kemá túnna-aimma minnâ árain-aine. móra-nakoma Ítuni waayúkati kawáá-náqá mánena íráqô-qtataare. ² Ítuni waayúkama móra-iyakaq maréta itáíq-itaiq kéo-kayukati kawáá-nákómá wení otaammá íma waíno. wemá kímora-inimma maraíno. táwî-aikomma íma ayuwainana wemmá yabírakaino. waayúkati aúpáq-áímmá íma timá abarokáq íno. káqo-yuma nóiqtababi íyaqtabama aúyánámmá itaíno. wemá pááqyamma íyimená taíbaq kéyimená namuq-wáyúkámá yíwîqma wení naaúpaqa yikaíno. mirá éna wemá íráqôniq umá yirááti-naqa maíno. ³ wemá íma aíbôq-nomma néna neginaagí umá waayúkama áyámma umáyikena wenamáárîq íma yáqtoqma akoqnáá énamanibo wemá paá kaayoné íno. mónekaqa aúyánámmá íma maraíno. ⁴ wení aara iyápóraq akoqnáá umá yabíkáinata wení iyápó-annama wenáama wáráaro. ⁵ miráuma móra-nakoma wení aara iyápóma íma kawáá umá aruténama Áánûqtuni waayúkaraqa náaraq umá kanaaráq káwáá ínîyô? ⁶ miráuma aúgemma áaimma átáma itáíq-itaiq ínna-nakoma kawáá-náqá íauraino. mirá éna aúma mamé uíyábáé. Tááqtaama mirá éna Áánûqtuni aammá yúwáitana wemmá Áánûqtuma yawááq-umakaraine. ⁷ káqo-kayukama itáíq-itaiq kéo-yubikemma aamá íma kéitaa-kayukabikemma wemmá yemá yikaq múte ákáaro. yemá weqtábá táí-aimma timákaiyanama Tááqtaani waakápi amáginiye.

⁸ móra-iyakaq maréta itáíq-itaiq kéo-kayukabike yíwáqnaa í-wáyúkámá máqte-kayukati yúrakaqa íráqôniq umá máero. máqte-kayukama kanaaráq yekáq kamuqá itánoe. yemá aíbôq-nomma néta neginaagí íyoro. yemá aúyababa íyoro. ⁹ árain-aimma akoqnáá umá yáqtoretawaq Áánûqtuni aúrakaq yigaemá íyoro. ¹⁰ miráuma áqnáabaqa yemá mikáyúkámá maqmá aonaíyata yemá uyátetama yíwáqnaa í-wáyúkámá kanaaráq máinoe. ¹¹ yeqtí yínáaqmaqa yemá máqte-kayukati yúrakaqa íráqôniq oro. yemá waayúkati yáama íma timá waéqmeta uréire oro. yemá táwî-aaikomma ayuwaíyana íma yabíqyíkáaro. yemá kaaqaari-áímmá téta moyámmá íma máyáaro. ¹² móra-iyakaq maréta itáíq-itaiq kéo-kayukabike yíwáqnaa í-nákómá wemá kímora-inimma maréna wení aara iyápóraq yabi íno. ¹³ mi yíwáqnaa í-wáyúkámá íráqôniq umá mayaímá mayaíyatama máqte-kayukama yemmá yikaq yikánoe. Ítu Káríqtokaq itáíq-itaiq í-yátááqtábá wení akoqnáágaraq tínoe.

¹⁴ maamin-áúbámá kágayeqa kemá emmá pááqya-kanaabi yaónanae téq kéitaune.

¹⁵ miráimanibo pááqya-kanaabimma kemá íma yennamá maan-áúbágómá Áánûqtuni waayúkama nôrabi ínô-qtataqtaba emmá kétima-amiye. matúq-matuq umá máí-Aanuqtuni waayúkama minná Ítuqtaba móra-iyakaq maréta máa-kayukaae. yemá árain-aikomma kéyaqtoraae. ¹⁶ Ítuma ketáái itáíq-itaiq-yataakon áaine. min-ánó-qtátáákómá keqtaámá táaqa karáie. minná

¹⁷ maa-marábí-káyúkámá wemmá wayúkaraa umá aónaraawana

Aokaq-Áágómá wemmá kanaaráq umákáitata
 Áánûqtunopake kaqtó-wayukama wemmá aónaraae.
 máqten-aukapake-kayukama ító-uma
 ánateta weqtábá tirááe.
 waayúkama wekák ítáíq-ítaiq urááne.
 anaaékaqa Áánûqtuma wemmá awíqmena wení
 márûpaqa utáíye.

4

¹ Aokaq-Áágómá timá kétagaiye minnâ yaímma-
 wayukama anaaékaqa ítáíq-ítaiq í-yátáápíkémhá
 yuwéta waeránoe. yemá kaaqaari-áágóní
 anaaé waréta waátágoma yiráátínnaiq ínoe.
² maaminnámo yirááten-aimma kaaqaari-
 wáyúkábíké kéíye. maami-kááqáári-áímmá
 yirááten-aimma yúyánápímmá kubaútônika
 umá wamá akoqnáá éna kawaamá yóipimma
 kubaúma péqmaraanika kéíye. ³ yemá téta
 “aaramá mayikaímá minnâ otaamíye.” kététa
 yaímma-aawaqtaba “íma naaro” kéte. miráimanibo
 Áánûqtuma min-ááwáqá naíyábá tarôq uráitata
 Ítuni waayúkama yemá Áánûqtukaq “tíkáiye” téta
 kénaae. yemá árai-qtataaqa kéitaae. ⁴ máqte-qtataaqa
 Áánûqtuma tarôq uráimma minnâ íráqômiye.
 yaímma mirán-ááwáqá íma awéqtátuwanomanibo
 paá kémayeraq Áánûqtukaq nunamupí “tíkáiye”
 tero. ⁵ Áánûqtuni watáama yorauté wekák
 nunamummá tígógaráq mi-kááyáq-yátáákómá
 mamá aáwakomma aokarîq umá íráqômma
 káuqyikaiye.

⁶ emá maamin-áímmá enábâqawaayuma timá-yimema Ítuqtaba emá wení íráqô-mayai-naqa mánone. mirá éma mi-qtátááqtábá emá áqa ítama arútare wakáanama akoqnáá umá itáíq-ítaiq ínóne. ⁷ miráimanibo paá-wataagaraq mi-máníq-áímmá íma Áánûqtuqtaba paábaq yuwaao. Áánûqtun-aaimma ítama tágaao. ⁸ enaúgomma mamá akoqnáá ínônnama minná paá pááqya-qtataaqa wáibo ení arun-iyápómá mamá akoqnáá ínônnama minná anó-qtataare. minnágoma aúwaraimma íbêkaraq anaaékakaraq emmá amíniye. ⁹ maamin-áímmá árain-aimmibo matéwaq itáíq-ítaiq uwo. ¹⁰ matúq-matuq umá mái-Aanuqtuma ketáámá weqtábá kamuqá kéiteqtaaboaqtaa kamáa kááeqtaa akoqnáá umá kémayaunatae. wemá mimórá-wáígómá keqtáámá Tááqtaani ayáápike kématiyuwaiqtaae. máqte-kayukama kémaiuyuaimanibo itáíq-ítaiq kéoyuma áqnáabariq umá kémaiuyuaiye. ¹¹ maamin-áímmá akoqnáá umá aarawaamá yiráátiyo. ¹² eqtábámá yemá téta “maabumá pááqyan-iyapoe” tínômanibo emá Áánûqtun-aaimma waraíyaama iyúwénatawaq yemá emmá aayooq oro. ánibo íráqô-kataagaraq íráqôn-aaimma kéyiraatewaq káqo-yuma arummá yiméwaq Ítuqtaba akoqnáá umá itáíq-ítaiq kéewa q kúmiq-yataariq íuwo. ¹³ kemá yénúnnama emá Áánûqtuni watáama waayúkati yúbáqá kéyorautewaq kétima-yime yiráátiyo. ¹⁴ Áánûqtuma móra-yataaqa emmá ení mayaíyábámá ámikaiye. Áánûqtuni amuné-wáyúkámá yemá tiráámma Ítuni waayúkama móra-iyakaq maréta máe-yuti kawáá-wáyúkámá iyáánapo emmá ánekukaa-tupaama

matáane. miráuraipoaa mi ámîkai-qtataaqnapo emá mayai mayaa. ¹⁵ minnáyaba emá aúyánámmá ítama akoqnáá uréwaq mirá uwo. máqte-kayukama ení íráqôn-aaimma káonaiyana anókariq umá anómma aurániye. ¹⁶ aati-aatimá ónna-yataakaraq yirááténa-yataaqtabagaraq yabíqma arutaa. mirá kéinana Áánûqtuma emmá matúq-matuq umá mái-auwaraimma aména káqo-kayukama náayubi enáama itáiya-yugaraq yemmá matúq-matuq umá mái-auwaraimma yimíniye.

5

¹ anónuqmagopimma aamá íma ma maránômanibo enaboráá umá watáama timá aménaiq umá tíma-amiyo. awaayatí-wáyúkágáráq enábâkokaa umá mirá-umayikaa. ² aaragókáráq enanókaa umá mirá-umayikaa. inaarú-anaamma enámánaakokaa umá íráqôn-aaimma mirá-umayikaa.

³ ketoq-nóínímmá áraimma yenamáa máe-yuma yemmá tikaq múte yíkáaro. ⁴ miráimanibo ketoq-nóínímmá wení iyápóabi wení arááráómá máetama yemá wemmá kawáá-umakaaro. miráuma Áánûqtuma tiniq umá yemá anónnáma yeqtí yinóboyugaraq yirááraókáráq mirá-umayikaaro. ⁵ árai-ketoq-noinimma yemmá kawáá-umayikai-wayukama íma máawana yúyánámmá Áánûqtukaq káme. wágááwabi nokáámma yemá Áánûqtukaq nunamupí yíwáqnaa íyábá tíq-tiq kéoe. ⁶ miráimanibo mi-kétóq-íníkomá wemá paá aábê kuye íyábámá aúyánámmá ítái-waigoma wemá aúwaraimanibo Áánûqtun-aurakaq pukuráaraq-naraa kéiyé. ⁷ min-nóínímmá maamin-áímmá

timá yímínatawaq anaaé warétama íráqôniq umá mánoe. ⁸ ánibo móra-nakoma wemá wení móra-anna-wayukagaraq áqnáabaq wení naaúpaq máe-yuma íma yíwáqnaa énama wemá itáíq-itaiq umá mái-yataapike kéwaeraie. itáíq-itaiq íma kéi-nakoma táwî-naqanibo min-nákómá wemá uyátá-maqma táwî-naqa máieye.

⁹ yíwáqnaa íyábá móra ketoq-íníkomá wení karitimaatimá netuqyaammá (60) uráina-waigomma yíwáqnaa ínîqtaba wenáwîqa agayaa. min-íníkomá kímora-nakare téna máqe-urainainimma maíno. ¹⁰ wení iyápó-annama íráqôniq umá yirááténa namuq-wáyúkámá wení naaúpaqa yiwíqma yikéna Áánûqtuni waayúkama yítauqa tete umáyikena yíwáqnaa kéena kéqokeq-wayukama yeqtí ummaa-yátááqá wái-yuma yíwáqnaa uráina-waigon-awíqa agayaa.

¹¹ aúge-ketoq-noiniti yíwîqa íagayaa. yeqtí yúyánákómá ôriq ínataboata yeráwáqá waamá óqa mayéta yeqtí yúyánámmá waagópí akoqnáá umá amínoe. mirá kéeta Ítu Káríqtonopake waeráiyata ¹² waayúkama yeqtábá tínoe: “yemá Ítuqtaba itáíq-itaiq í-yátááqá íma yáqtoqma akoqnáá kéoe.” téta tínoe. ¹³ minnágaraq maamin-aúgékétóq-nóínímmá iyáátámma íkuyeta naaúqtaba-naauqtaba uréire kéeta káqo-yuma nôrawabi o-qtátááqtábá timáeta kéeneta naaúqtaba-naauqtaba kéyautoe. yeráwáqá íma tewain-áíkáráq paá kétépoana ummaa-yátáákáráq ááiq-yataaqa pááq íniye. ¹⁴ miráitana minná íráqôpoata aúge-ketoq-noinimma yemá kanaaráq óqa waamá matéta iyápóma maréta yeqtí naa márûkaq

yabí éro kétune. miráinaqtaa ketáái namuro-wáyúkámá maamináyatabama aamá íma timá-tikanoqtaae. ¹⁵ yaímma ketoq-nóinímmá itáíq-itaiq í-yátáápíkémá áqa yuwéta waéqma Tááqtaani anaaé kéwaraae. ¹⁶ miráimanibo móra-waigoma ketoq-íníkóní naaúpaq máina-waigoma wemá Ítukaq itáíq-itaiq kéenama ketoq-íníkömmá yabíqma íraqôniq umákaino. miráinata Ítun anaaé kéwaraa-kayukama móra-iyakaq maréta máa-yuma yemá mi-kétóq-íníkömmá íma áwáqnaa ínôbo káqomma náayubi yenamáára q máe-ketoq-noinimma yemmá yíwáqnaa ínoe.

¹⁷ Ítuni waayúkabimma kawáá-wáyúkámá íraqôniq íyaqa keráwáqá yemmá yagaroqtamá yaaguyábôro. áqnáabaqa náayubi yemá Áánûqtun-aama timá-yimeta yiráátiraiya-yuma yaaguyábôro. ¹⁸ minnáyaaba Áánûqtuni wataáama agamatá-kánnáágómá maará kétiye: “móra-iyakoma ení mayaímá kémayain-aama aáwaqa paá amiyo.” ániibo “mayai-nákómá wení meyámmá meyánîq oro.” téna kétiye. ¹⁹ móra-nakoma kawáá-nákóní aúbi maráinaama wenáama íma itaao. kaayarábi kaumo-wáyúkámá yemá mimórá-áímmá téta aúbi maráiyaama min-áímmá itaao. ²⁰ ániibo wemá yaímma otaammá kutáinaama waayúkati yúrakaq min-áímmá timá uwaa iyo. mirá éma máqte-kayukama mamá kékén umáyikanone.

²¹ Ítugaraq Áánûqtuma wení aokaq-káqtó-wáyúkátí yúrakaqa emá maamin-ámáán-áímmá waraíkáae téq kétima-amune. móra-nakoqtabama “ketí aanábóé” ítiyo. ímiye. maamin-ámáán-áímmá minná máqte-kayukayaba mórai q kéiye.

²² íma kabe-kabe umá móra-nakoma uyátárai-nakoni mayaimá mayaiyábá aneqá ayáánapo ánekuyuwo. abo min-nákómá kúmiq-yataariq kéinaama wetê yagaroqtamá kúmiq-yataakoqtaba íma mánone. ²³ karímá netuqyaa-kánáámá kémayema paá non-úrämmá íma nanónnamanibo yaímma wááéni-nomma áyapike aíqa ínîqtabama naao.

²⁴ yaímma-wayukati kúmiq-yataaqa abarokáq itaqtáá aónatuwaunanataa anaaékaqa móra-nakoma aúbi kémaraiye. miráimanibo yaímma-wayukati kúmiq-yataakoma aúpáq wáqena anaaékaqa abarokáq kéiyé. ²⁵ mórai q umá yaímma íráqô-mayaigoma abarokáq wáiyé. ánibo yaímma íráqô-mayaigoma páátákáá íma abarokáq kéimanibo maaminádogaraq máqte-tupaama aúpáq íma wániye.

6

¹ yeráwáqá kaqtó-wayukama náayuwabi meyámmá íma mayéq paá-mayaima máyáa-yuma yeráwáqtí kawáá-nákómmá múte yíkaq ákáaro. miráiyana ma móra-waigoma íma kanaaráq Áánûqtun-awiqtababi ketáámá yiráátúnna-yataaqtaba timá táíq ínoe. ² yeráwáqtí kawáá-nákómá Ítuqtaba itáíq-ítaiq kéí-naqa weqtábámá yeráwáqá táwî-tuyanamma íma ítá-yakaaro. miráimanibo yeráwáqá kawáá-wáyúkágáráq Ítuqtabama yewátánónaráá kéoe. kawáá-nákómá itáíq-ítaiq o-yúma wekáq mayai máyáa-yuyabama ôriq umá kákaibo wení mayairáq akoqnáá oro.

emá maamináyaba kéyiraatewaq timá-yimiyo. ³ náayubi káqon-aikomma kéyiraatetama yemá ketáái uyátárai-nakoma Ítu Káríqtoni watáagote mórai q

íkeeta ketáátê yagaroqtamá mórabi íma Ítuqtaba itáíq-itaiq kéoe. ⁴ ímiye. móra-nakoma mirái-waigoma wemá wenaúma mamé kéuyena móra-yataaqtaba íkéitaiye. wemá paá áyan-aiqtaba kákaiye. wemá káqo-kayukama kárún-aimma timá-yikena unítípi mamá kéyikaiye. miráitata waayúkama wenáyôq-wenayoqa ayéta káqowa-kaqowaqtaba kamuqá íma kéitaa. ⁵ ánibo mi-káyúkámá yúyánámmá móragaraq íma kéitaa. árain-aikoma yúyánámmá íma itétaboata unítíq-ain-aatuqma kéte. yemá yúyánámmá itáamma monoq-áíkmá paá “móneqa ôriq umá mayái ámíye” téta kététa taígani-qtataaqa mamaréta mánoe.

⁶ áraíne. móra-nakoma oótamma mamá áíkuiyataba íma akáinanama monoq-áíkmá kanaaráq taíbaq-yataaqa wemmá amíniye. ⁷ mi-kánááráqá ketinótaama kématikaawataama nói-qtataaraq matokéqtaa abarokáq uráunataabiyo? móra-yataakaraq ímiye. ketáámá púyôna-taoqa nói-qtataaraq matokéqtaa kanaaráq ónúmataabiyo? móra-yataaqa ímiye. ⁸ minnáyabataa ketáámá unáákáqtôwabi aáwaqa kémayeqtaama kanaaráq umátikaniqtaae tenúnatae. ⁹ náayuwabi taíbaq-otamma maraíyábá yíkái-yuma Tááqtaama yemmá kémakatiye. waayúkama mirán-áíbóq-yátááqtábágáráq áwáábíq-yataaqtabagaraq kéyikainanama Tááqtaama yemmá yabitimáe kukéna yawarápamayikaniye. ¹⁰ móneqtaba ôriq umá akáin-nakoma taígani táwî-yataakoma áaimma kátaiye. yaímma-wayukama mónekoni anaaé wáráa-yuma yeqtí itáíq-itaiq í-yátááqá Ítuni aapakémmá yukáawanaboana yeqtí ummaa-yátáákówábi

yirummá í-yátáákómá taíbariq kéiyē.

¹¹ emá Áánûqtun-amopo maami-qtátáápíkémamá nékaq mááo. Áánûqtun-aurakaq katekoîq umá maqmá aónaao. Áánûqtuni aammá waraao. Îtukaq itáîq-itaiq umá yáqtoqma akoqnáá uwo. káqo-kayukama arummá yimiyo. ení mayaíráq máewaq kaayoné umá mááo. ¹² itáîq-itaiq umá máiyataaqa yáqtoqma akoqnáá ínônama yaímma-taoqa ááikaa uráimanibo minnâ íráqô-qtataaqtaba wáiyē. minnáyataba maami-íráqón-ááíqá uwo. íráqôn-anonnama mayaínônama minnâ matúq-matuq umá máí-auwaraimma mayaa. emá taíbaq-wayukati yúbáq itó-ure “uyátárai-nakoni aammá waránúne” ténana mi-kánááráqá Áánûqtuma emmá matúq-matuq umá máí-auwaraimma mayaíkáae téna emmá ááyaraine. ¹³ Áánûqtuma aúwaraikon áaimma we-naúrakakaraq Îtu Káríqtoma wetábá wení áaiqtaba akoqnáá umá Pótíátí-Páíratini aúbáq tirái-naqa we-naúrakakaraq kemá emmá wakúyakaraune. ¹⁴ emá maamin-ámáán-áímmá kéwarewaq miráuma akoqnáá kéinana kerátái uyátárai-naqa Îtu Káríqtoma kumínî-kanaaraq wíno.

¹⁵ Áánûqtuma Îtumo kumínî-kanaayataba tíniye.

Áánûqtuma máqtemma íráqô-qtataakon áaikaraq we-namáa máqte-qtataakomma yabíkái-naqiye.

máqtemma anómma yabíkáa-kayukati yabíkái-naqiye.

máqtemma uyátáraa-kayukati uyátárai-naqiye.

¹⁶ wemá wenamáa íma puí-náqiye.

wemá ópí máin-aukapaq móra-waigoma waaqókáqá íma kanaaráq yíniye.

móra-nakoma wemmá íma aónarena móra-nakoma
 íma kanaaráq aónaniye.
 yaaguyabí-yátáákáráq akoqnáágaraq íma ánatena
 wekáq waíno.

miráuma waíno.

¹⁷ oótamma taíbaq maráa-kayukama maará
 téq timá-yimiyo: “keráwáqtí taíbaq-otaqtabama
 keráwáqtí túma íma mamé úyoro. aati-aatimá
 mónekoma íma tíwáqnaa ínibo keráwáqá túyánámmá
 minnáraq ímaranomanibo Áánûqtukaq túyánámmá
 máráaro. wemá máqte-qtataaaqa keqtaá mamá
 timuqá maraí-yátááqá kétimiqtatae. ¹⁸ maará té
 yemmá timá-yimiyo: “káqo-yu íráqôniq umáyikeraq
 aati-aatimá keráwáqtí oótamma káqo-yute
 yainánôqtaba yokaa umá máero.” téaq timá-yimiyo.

¹⁹ mirá étama anaaékaqa yemá íráqô-qtataaaqa
 mayánômma minná min-áúwaráímmá áraimma
 aati-aatimá matúq-matuq umá mániye.

²⁰ Tímotio, ení itáíq-itaiq umá mái-yataaqa
 Áánûqtuma emmá ámikaimma yabíqma arutaa.
 paá-wataagaraq kaaqaari-áíkáráq yirááten-
 aipikemma nékaq maéwaq min-áíqtábámá unítíqa
 ítiyo. yaímma-wayukama kaaqaari-áímmá
 yirááteqtabama “itaí-yátááré” kétémanibo yeráwáqá
 kárabaae. ²¹ yaímma-wayukama kaaqaari-áíqtábá
 itáíq-itaiq kéetaboata Ítukaq itáíq-itaiq ínôqtabama
 ibáqyukaae.

Áánûqtuni íráqô-qtatakoma keráwáqtê waíno.

aúgen-anona-anon-aimma
Genesis 12-22 and The New Testament in the Usarufa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na sampela hap Buk Stat long
tokples Usarufa

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Usarufa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

0cfecb85-a1ae-5e2f-a3f0-4c221d1d6c84